

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-реабілітаційна
академія»

Запорізької обласної ради

О. Л. Позднякова

«24 Вересня» 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПШ.007 «Спеціальна психологія з методикою викладання у ВНЗ»

Галузь знань	01	Освіта
Спеціальність	016	Спеціальна освіта
Рівень освіти	другий (магістерський)	

2016–2017 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальна психологія з методикою викладання у ВНЗ» для студентів першого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта».

РОЗРОБНИК:

Турубарова А. В., кандидат психологічних наук, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри спеціальної освіти
протокол від «1» вересня 2016 року № 01

В.о. завідувача кафедри
спеціальної освіти «1» вересня 2016 р. А. В. Турубарова

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна	
	Спеціальність 016 «Спеціальна освіта»	Семестр	1,2-й
Модулів – 4	Рівень освіти: другий (магістерський)	Аудиторні години: 90 год	
Змістових модулів – 4		Лекції: 40 год.	Практичні: 50 год.
Загальна кількість годин – 270			Лабораторні: 0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 10		Самостійна робота 180 год.	
		ІНДЗ: 0 год	
	Вид контролю: диф. залік, екзамен		

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мега дисципліни: оволодіння магістрантами основами знань щодо форм та методів організації навчального процесу із спеціальної психології; виховання активного інтересу до спеціальної психології, формування потреби до трансляції знань з галузі спеціальної психології; розвиток уявлень про себе, як суб'єкта навчальної діяльності, розвиток професійно-важливих якостей особистості (рефлексії, емпатії, комунікативних та експресивно-мовленнєвих здібностей).

Завдання дисципліни:

- сформувати у магістрантів систему наукових знань про методiku викладання спеціальної психології як гуманітарної дисципліни;
- ознайомити з теорією навчання спеціальної психології як теоретичної та прикладної науки; розвинути практичні вміння проектування та організації різних форм навчальних занять із спеціальної психології;
- ознайомити із процесом управління навчальною діяльністю дітей з особливостями психофізичного розвитку;
- сформувати практичні вміння керівництва контрольними роботами зі спеціальної психології;
- підготувати магістрантів до керівництва різними видами практик із спеціальної психології.

У результаті вивчення навчальної дисципліни магістрант повинен:

знати: предмет та складові спеціальної психології; специфіку використання методів психологічного дослідження у спеціальній психології та принципи дослідження у спеціальній психології; класифікацію порушень психофізичного розвитку; суть дефекту, його структуру загалом та при різних дизонтогеніях; суть загальних та специфічних закономірностей розвитку особи з психофізичними порушеннями; основні категорії спеціальної психології; заклади освіти для осіб з порушеннями психофізичного розвитку та особливості їх навчання та виховання;

вміти: використовувати систему знань про закономірності і принципи освітнього процесу у своїй професійній діяльності; орієнтуватися в індивідуальних особливостях дітей із особливостями психофізичного розвитку; передавати психологічні знання і контролювати якість їх засвоєння; на основі отриманих знань конструювати програми подальшої самоосвіти і підвищення власної кваліфікації;

володіти: методами психологічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу у професійній діяльності викладача спеціальної психології; способами розробки навчальних програм для дітей із особливостями психофізичного розвитку; способами конструювання навчальних програм, прийомами відбору змісту навчальних дисциплін психологічної спрямованості, практичними навичками проведення різних форм процесу передачі і засвоєння знань, методами навчання та навичками професійної рефлексії.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

- здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії; володінням мотивацією до виконання професійної діяльності, здатність до емпатії;
- здатність аналізувати соціально-значущі процеси, виявляти сутність проблем, що виникають у ході професійної діяльності;
- здатність до раціонального вибору і реалізації корекційно-освітніх програм на основі особистісно-орієнтованого та індивідуально-диференційованого підходів до осіб з особливими освітніми потребами;
- готовність до організації корекційно-розвивального середовища, його методичного забезпечення і проведення корекційно-компенсаторної роботи у сферах освіти з метою успішної соціалізації осіб із особливими освітніми потребами;

– готовність до надання консультативної допомоги особам з особливими освітніми потребами, їх родичам і педагогам з проблем навчання, розвитку, сімейного виховання, життєвого і професійного самовизначення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Теоретичні основи методики викладання дисципліни «Спеціальна психологія»

Тема 1. Методика викладання спеціальної психології: зміст, завдання та функції навчальної дисципліни

Визначення предмету «Спеціальна психологія з методикою викладання психології у ВНЗ». Мета та основні завдання дисципліни. Основні проблеми методики викладання спеціальної психології. Функції навчального предмету. Підготовка педагогічних кадрів для викладання спеціальної психології на Україні. Основні тенденції сучасної спеціальної освіти у світі. Цілі та принципи викладання спеціальної психології у вищих навчальних закладах. Понятійний апарат методики викладання спеціальної психології у вищому навчальному закладі.

Тема 2. Спеціальна психологія як наука

Історія становлення спеціальної психології як науки. Предмет, мета, завдання спеціальної психології. Галузі спеціальної психології. Понятійно-категоріальний апарат спеціальної психології. Методологічні принципи спеціальної психології. Методи вивчення психіки дітей з відхиленнями від нормального психічного розвитку.

Психічний дизонтогенез та його види. Теорія складної структури аномального розвитку Л. С Виготського. Вчення про компенсацію. Закономірності структури аномального розвитку.

Змістовий модуль II. Розділи спеціальної психології

Тема 3. Тифлопсихологія

Становлення тифлопсихології як самостійної науки. Предмет, завдання тифлопсихології. Основні методологічні принципи тифлопсихологічних досліджень. Методи вивчення психічних особливостей незрячих та слабозорих.

Особливості розвитку сприймання, відчуття, просторової орієнтації, мовлення, мислення, уваги, пам'яті, уяви та уявлення дітей з порушеннями зору. Особливості діяльності незрячих та слабозорих. Особистість та міжособистісні відносини при важких порушеннях зору. Особливості розвитку емоційно-вольової сфери незрячих та слабозорих.

Тема 4. Сурдопсихологія

Предмет та завдання сурдопсихології. Історія розвитку сурдопсихології. Методи сурдопсихології. Закономірності психічного розвитку дітей з порушеннями слуху.

Особливості розвитку сприймання, відчуття, мислення, уваги, пам'яті, уяви дітей з порушеннями слуху. Психологічні особливості формування мовлення нечуючих та слабочуючих. Розвиток самосвідомості та емоційної сфери дітей з порушеннями слуху. Міжособистісні відносини дітей та підлітків з порушеннями слуху. Психологічна характеристика різних видів діяльності нечуючих та слабочуючих.

Тема 5. Ортопсихологія

Предмет, мета, завдання ортопсихології. Методи ортопсихології. Сутність, етіологія та патогенез порушень опорно-рухової системи. Види порушень опорно-рухового апарату: ДЦП, поліомієліт, сколіоз, апмутація та ін.

Причини дитячого церебрального паралічу (ДЦП). Класифікація ДЦП за К. Семеновою. Особливості порушення психіки при ДЦП. Особливості розвитку пізнавальних процесів у дітей із ДЦП. Особливості мовленнєвих порушень у дітей із ДЦП. Специфічні особливості структури інтелектуального дефекту при ДЦП. Розлади емоційно-вольової сфери у дітей із ДЦП. Структура особистості та риси особистості при ДЦП.

Тема 6. Логопсихологія

Історія розвитку логопсихології. Предмет, мета та завдання логопсихології. Методи логопсихології. Концепція мовлення як ключової вищої психічної функції. Концепція внутрішньої картини мовленнєвого дефекту. Основні види мовленнєвих порушень первинного характеру. Розлади мовлення вторинного характеру.

Особливості зорового, слухового та тактильного сприйняття у дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Особливості розвитку уваги у дітей з порушеннями мовлення. Специфіка розвитку мовлення у дітей з порушеннями мовлення. Особливості розвитку мислення дітей з мовленнєвими порушеннями. Особливості розвитку уваги у дітей з ТПМ. Специфіка розвитку пам'яті у дітей з ТПМ. Розвиток особистості при мовленнєвих порушеннях. Особливості розвитку емоційно-вольової сфери особистості з ТПМ.

Тема 7. Олігофренопсихологія

Предмет та завдання олігофренопсихології. Історія розвитку олігофренопсихології.

Методи вивчення психіки дітей із інтелектуальними порушеннями. Клінічна картина олігофренії. Класифікація і характеристика різних ступенів інтелектуального дефекту.

Особливості розвитку сприймання, відчуття, пам'яті, уявлення, мислення, мовлення дітей із інтелектуальними порушеннями. Особливості характеру, емоційно-вольової сфери дітей із інтелектуальними порушеннями. Особливості направленості особистості, самосвідомості дітей із інтелектуальними порушеннями. Особливості психомоторики дітей із інтелектуальними порушеннями. Діти із інтелектуальними порушеннями в колективі однолітків.

Тема 8. Психологія дітей із затримкою психічного розвитку

Історія розвитку психологічної допомоги дітям з проблемами розвитку. Причини затримки психічного розвитку у дітей. Клініко-психологічні особливості дітей з затримкою психічного розвитку. Клініко-психологічні характеристики дітей із конституційною формою ЗПР. Клініко-психологічні характеристики дітей із соматогеною формою ЗПР. Клініко-психологічні особливості психогенної форми ЗПР. Клініко-психологічні особливості дітей із ЗПР церебрально-органічного генезу.

Вікові особливості дітей із ЗПР (динаміка розвитку, психологічні критерії). Основні напрями психологічної допомоги дітям з проблемами в розвитку.

Тема 9. Психологія дітей із розладами аутистичного спектра

Предмет, мета, завдання психології дітей із розладами аутистичного спектра. Історія вивчення аутизму як самостійного порушення розвитку. Класифікація розладів аутистичного спектра. Клінічні прояви аутизму, ознаки та симптоми порушення розвитку. Сучасні теорії механізмів порушення розвитку за аутичним типом. Класифікація станів аутизму за ступенем тяжкості.

Особливості розвитку пізнавальної сфери дітей із розладами аутистичного спектра. Особливості розвитку особистості та емоційно-вольової сфери дітей із розладами аутистичного спектра.

Тема 10. Психологія дітей зі складними порушеннями розвитку

Предмет, мета, завдання психології дітей зі складними порушеннями розвитку. Історія розвитку вчення про психологію дітей зі складними порушеннями розвитку. Причини складних порушень розвитку. Основні наукові підходи до класифікації дітей зі складними порушеннями розвитку.

Особливості розвитку пізнавальної сфери дітей зі складними порушеннями розвитку. Особливості особистості та емоційно-вольової сфери дітей зі складними порушеннями розвитку.

Змістовий модуль III. Методика підготовки та проведення навчальних занять дисципліни «Спеціальна психологія».

Тема 11. Дидактичні основи методики викладання спеціальної психології у вищому навчальному закладі

Об'єкт, предмет, завдання дисципліни «Спеціальна психологія» у вищому навчальному закладі. Понятійний апарат спеціальної психології. Актуальні проблеми спеціальної психології як галузі психологічної науки. Поняття про принципи викладання спеціальної психології у вищій школі, їх характеристика. Методи викладання спеціальної психології у вищій школі, їх класифікація.

Професійна діяльність викладача в процесі викладання дисципліни «Спеціальна психологія». Зміст навчально-методичного комплексу дисципліни «Спеціальна психологія». Зміст робочої програми дисципліни «Спеціальна психологія».

Тема 12. Методика підготовки та проведення лекційного заняття дисципліни «Спеціальна психологія»

Поняття, функції та принципи лекції як виду навчального заняття дисципліни «Спеціальна психологія». Види лекцій. Методика підготовки лекції з дисципліни «Спеціальна психологія». Методика проведення лекції дисципліни «Спеціальна психологія».

Критерії оцінювання лекторської майстерності при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».

Тема 13. Методика підготовки та проведення семінарського заняття дисципліни «Спеціальна психологія»

Дидактичні цілі, функції та види семінарських занять. Методика підготовки семінарського заняття дисципліни «Спеціальна психологія». Методика проведення семінарського заняття дисципліни «Спеціальна психологія».

Критерії оцінки семінарського заняття дисципліни «Спеціальна психологія».

Тема 14. Методика підготовки та проведення практичного заняття дисципліни «Спеціальна психологія»

Сутність, завдання та види практичних занять. Методика підготовки практичного заняття дисципліни «Спеціальна психологія». Методика проведення практичного заняття дисципліни «Спеціальна психологія».

Критерії оцінки практичного заняття дисципліни «Спеціальна психологія».

Змістовий модуль IV. Методика організації самостійної роботи, консультацій, індивідуальних занять та пед. контролю дисципліни «Спеціальна психологія»

Тема 15. Психолого-педагогічні особливості організації самостійної роботи студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»

Види самостійної роботи студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія». Передумови забезпечення ефективності самостійної роботи студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».

Метод «Портфоліо» в структурі самостійної роботи при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія». Сутність комп'ютерної підтримки самостійної роботи студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія». Зв'язок дисципліни «Спеціальна психологія» з практикою.

Тема 16. Методика підготовки та проведення консультацій та індивідуальних занять дисципліни «Спеціальна психологія»

Сутність консультації як однієї із форм навчання. Види консультацій: індивідуальні та групові. Методика проведення консультацій з дисципліни «Спеціальна психологія». Особливості методики проведення передекзаменаційних консультацій.

Сутність індивідуального навчального заняття як однієї із форм навчання. Мета індивідуальної роботи. Методика проведення індивідуальних занять дисципліни «Спеціальна психологія».

Тема 17. Методика організації педагогічного контролю студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»

Завдання, функції та види педагогічного контролю при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія». Форми і методи контролю навчальних досягнень студентів при засвоєнні дисципліни «Спеціальна психологія».

Тест як метод контролю навчальних досягнень студентів при засвоєнні дисципліни «Спеціальна психологія». Критерії оцінювання знань студентів на іспиті дисципліни «Спеціальна психологія».

Тема 18. Передумови успішного сприйняття і розуміння студентами навчального матеріалу дисципліни «Спеціальна психологія»

Інтерес як передумова успішного сприйняття і розуміння студентами навчального матеріалу дисципліни «Спеціальна психологія». Увага як передумову успішного сприйняття і розуміння студентами навчального матеріалу дисципліни «Спеціальна психологія».

Психологічні особливості мовлення викладача при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».

Тема 19. Засоби активізації інтелектуальної діяльності студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»

Пояснювально-ілюстративний метод навчання як засіб активізації інтелектуальної діяльності студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».

Проблемний метод навчання як засіб активізації інтелектуальної діяльності студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».

Метод активного повторення як засіб активізації інтелектуальної діяльності студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем змістових модулів	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль I. Теоретичні основи методики викладання дисципліни «Спеціальна психологія»						
1. Методика викладання спеціальної психології: зміст, завдання та функції навчальної дисципліни	17	4	4	-	-	9
2. Спеціальна психологія як наука	13	2	2	-	-	9
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6	-	-	18
Змістовий модуль II. Розділи спеціальної психології						
3. Тифлопсихологія	13	2	2	-	-	9
4. Сурдопсихологія	13	2	2	-	-	9
5. Ортопсихологія	13	2	2	-	-	9
6. Логопсихологія	13	2	2	-	-	9
7. Олігофренопсихологія	13	2	2	-	-	9
8. Психологія дітей із затримкою психічного розвитку	13	2	2	-	-	9
9. Психологія дітей із розладами аутистичного спектра	13	2	2	-	-	9
10. Психологія дітей зі складними порушеннями розвитку	13	2	2	-	-	9
Разом за змістовим модулем 2	104	16	16	-	-	72
Змістовий модуль III. Методика підготовки та проведення навчальних занять дисципліни «Спеціальна психологія»						
11. Дидактичні основи методики викладання спеціальної психології у вищому навчальному закладі	14	2	2	-	-	10
12. Методика підготовки та проведення лекційного заняття дисципліни «Спеціальна психологія»	16	2	4	-	-	10
13. Методика підготовки та проведення семінарського заняття дисципліни «Спеціальна психологія»	16	2	4	-	-	10
14. Методика підготовки та проведення практичного заняття дисципліни «Спеціальна психологія»	16	2	4	-	-	10
Разом за змістовим модулем 3	62	8	14	-	-	40
Змістовий модуль IV. Методика організації самостійної роботи, консультацій, індивідуальних занять та пед. контролю дисципліни «Спеціальна психологія»						
15. Психолого-педагогічні особливості організації самостійної роботи студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»	16	2	4	-	-	10
16. Методика підготовки та проведення консультацій та індивідуальних занять	16	2	4	-	-	10

дисципліни «Спеціальна психологія»						
17. Методика організації педагогічного контролю студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»	14	2	2	-	-	10
18. Передумови успішного сприйняття і розуміння студентами навчального матеріалу дисципліни «Спеціальна психологія»	14	2	2	-	-	10
19. Засоби активізації інтелектуальної діяльності студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»	14	2	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 4	74	10	14	-	-	50
Усього	270	40	50	-	-	180

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	1	Методика викладання спеціальної психології: зміст, завдання та функції навчальної дисципліни	4
2	2	Спеціальна психологія як наука	2
3	3	Тифлопсихологія	2
4	4	Сурдопсихологія	2
5	5	Ортопсихологія	2
6	6	Логопсихологія	2
7	7	Олігофренопсихологія	2
8	8	Психологія дітей із затримкою психічного розвитку	2
9	9	Психологія дітей із розладами аутистичного спектра	2
10	10	Психологія дітей зі складними порушеннями розвитку	2
11	11	Дидактичні основи методики викладання спеціальної психології у вищому навчальному закладі	2
12	12	Методика підготовки та проведення лекційного заняття дисципліни «Спеціальна психологія»	2
13	13	Методика підготовки та проведення семінарського заняття дисципліни «Спеціальна психологія»	2
14	14	Методика підготовки та проведення практичного заняття дисципліни «Спеціальна психологія»	2
15	15	Психолого-педагогічні особливості організації самостійної роботи студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»	2
16	16	Методика підготовки та проведення консультацій та індивідуальних занять дисципліни «Спеціальна психологія»	2
17	17	Методика організації педагогічного контролю студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»	2
18	18	Передумови успішного сприйняття і розуміння студентами навчального матеріалу дисципліни «Спеціальна психологія»	2
19	19	Засоби активізації інтелектуальної діяльності студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»	2
Усього			40

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	1	Методика викладання спеціальної психології: зміст, завдання та функції навчальної дисципліни	4
2	2	Спеціальна психологія як наука	2
3	3	Тифлопсихологія	2
4	4	Сурдопсихологія	2
5	5	Ортопсихологія	2
6	6	Логопсихологія	2
7	7	Олігофренопсихологія	2
8	8	Психологія дітей із затримкою психічного розвитку	2
9	9	Психологія дітей із розладами аутистичного спектра	2
10	10	Психологія дітей зі складними порушеннями розвитку	2
11	11	Дидактичні основи методики викладання спеціальної психології у вищому навчальному закладі	2
12	12	Методика підготовки та проведення лекційного заняття дисципліни «Спеціальна психологія»	4
13	13	Методика підготовки та проведення семінарського заняття дисципліни «Спеціальна психологія»	4
14	14	Методика підготовки та проведення практичного заняття дисципліни «Спеціальна психологія»	4
15	15	Психолого-педагогічні особливості організації самостійної роботи студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»	4
16	16	Методика підготовки та проведення консультацій та індивідуальних занять дисципліни «Спеціальна психологія»	4
17	17	Методика організації педагогічного контролю студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»	2
18	18	Передумови успішного сприйняття і розуміння студентами навчального матеріалу дисципліни «Спеціальна психологія»	2
19	19	Засоби активізації інтелектуальної діяльності студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія»	2
Усього			50

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	1	1. Опишіть основні тенденції сучасної спеціальної освіти у світі 2. Розкрийте сутність підготовки педагогічних кадрів для викладання спеціальної психології на Україні.	9
2	2	1. Складіть хронологічну таблицю етапів виникнення та розвитку спеціальної психології як самостійної науки. 2. Порівняйте ставлення суспільства до осіб із порушеннями психофізичного розвитку протягом різних історичних періодів: від	9

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
		древності до сучасності.	
3	3	1. Розкрийте внесок видатних сучасних українських вчених у розвиток тифлопсихології. 2. Поясніть явище «відчуття перешкоди» у осіб з відсутністю зорових відчуттів.	9
4	4	1. Опишіть умови, які забезпечують всебічний компенсаторний психічний розвиток дітей із порушеннями слуху. 2. Наведіть приклади зверкомпенсації при порушеннях слуху – із художньої літератури або із літератури зі спеціальної психології і педагогіки.	9
5	5	1. Розкрийте внесок видатних сучасних українських вчених у розвиток ортопсихології. 2. Розкрийте особливості структури інтелектуального дефекту при дитячому церебральному паралічі.	9
6	6	1. Розкрийте соціально-психологічні причини заїкуватості дітей. 2. Охарактеризуйте варіанти емоційного ставлення дітей зі заїкуватістю до свого дефекту та варіанти вольових зусиль у боротьбі з ним.	9
7	7	1. Розкрийте внесок видатних сучасних українських вчених у розвиток олігофренопсихології. 2. Опишіть особливості розвитку вольової сфери дітей з олігофренією.	9
8	8	1. Дайте порівняльну характеристику нервово-психічного розвитку здорових немовлят та немовлят із ЗПР. 2. Розкрийте сутність психологічного супроводу дітям та підліткам із ЗПР в системі психологічної допомоги.	9
9	9	1. Опишіть діагностичні критерії аутизму за міжнародними класифікаційними системами. 2. Визначте професійно важливі якості фахівців для роботи з дітьми з розладами аутистичного спектра.	9
10	10	1. Охарактеризуйте можливості психічного розвитку та компенсації дитини зі складною структурою порушення (на прикладі сліпоглухоти). 2. Поясніть в чому полягає різниця між складним та ускладненим порушенням розвитку.	9
11	11	1. Опишіть професійно важливі якості викладача в процесі викладання дисципліни «Спеціальна психологія». 2. Розкрийте зміст навчально-методичного комплексу дисципліни «Спеціальна психологія».	10
12	12	1. Розкрийте види лекційних занять при викладанні дисциплін у ВНЗ. 2. Розробіть власні критерії оцінки лекції дисципліни «Спеціальна психологія».	10
13	13	1. Розкрийте види семінарських занять при викладанні дисциплін у ВНЗ. 2. Розробіть власні критерії оцінки семінарського заняття дисципліни «Спеціальна психологія».	10
14	14	1. Розкрийте види практичних занять при викладанні дисциплін у	10

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
		ВНЗ. 2. Розробіть власні критерії оцінки практичного заняття дисципліни «Спеціальна психологія».	
15	15	1. Опишіть сутність комп'ютерної підтримки самостійної роботи студентів. 2. Розробіть презентацію в схемах на будь-яку тему дисципліни «Спеціальна психологія».	10
16	16	1. Опишіть сутність індивідуального навчального заняття як однієї із форм навчання. 2. Розкрийте методику проведення індивідуальних занять дисципліни «Спеціальна психологія».	10
17	17	1. Охарактеризуйте тест як метод контролю навчальних досягнень студентів. 2. Опишіть види тестів, які можуть використовуватися для контролю навчальних досягнень студентів при засвоєнні дисципліни «Спеціальна психологія».	10
18	18	1. Опишіть психологічні особливості мовлення викладача. 2. Наведіть приклади ефективних мовленнєвих прийомів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».	10
19	19	1. Розкрийте сутність проблемного методу навчання як засобу активізації інтелектуальної діяльності студентів. 2. Наведіть приклад застосування проблемного методу навчання при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».	10
Усього			180

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування;

- **методи письмового контролю:** самостійна робота, модульне письмове тестування, реферат;

- **методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Формами перевірки та контролю знань студентів є:

1. *Попередній контроль* застосовується як передумова для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він дає змогу визначити наявний рівень знань студентів для планування навчального матеріалу.

2. *Поточний контроль* є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня засвоєння навчального матеріалу.

3. *Проміжний контроль* дозволяє перевірити ступінь засвоєння матеріалу після закінчення вивченого модулю.

4. *Підсумковий контроль* застосовується після вивчення студентом усього обсягу вивченого матеріалу. Видами підсумкового контролю з дисципліни є диф. залік та екзамен.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

1-й семестр (диф. залік)

Кількість балів	ЗМ 1		ЗМ 2							
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10
Практичні заняття (40 б)	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Самостійна робота (20 б)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Поточний модульний контроль (40 б)	10		30							

2-й семестр (екзамен)

Кількість балів	ЗМ 3				ЗМ 4				
	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T10
Практичні заняття (18 б)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Самостійна робота (18 б)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Поточний модульний контроль (34 б)	12				22				
Підсумковий контроль (екзамен) (30 б)	30								

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 81 (добре)		
D	64 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 63 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. Тематика рефератів

1. Проблема компенсації в тифлопсихології.
2. Особливості просторової орієнтації дітей із порушеннями зору.
3. Особливості ігрової діяльності дітей із глибокими порушеннями зору.
4. Психологічні особливості навчальної діяльності дітей із порушеннями зору.
5. Особливості міжособистісних відносин дітей із глибокими порушеннями зору.
6. Особливості профорієнтації школярів із порушеннями зору.
7. Професійні вимоги до особистості тифлопедагога.
8. Історія розвитку сурдопсихології в США.
9. Особливості міміко-жестової мови нечуючих дітей.
10. Особливості ставлення нечуючих школярів до професій.
11. Особливості міжособистісних відносин школярів із порушеннями слуху.
12. Характеристика порушень рухових функцій у дітей із ДЦП.
13. Особливості порушення мовленнєвих функцій у дітей із ДЦП.
14. Особливості міжособистісних відносин дітей із ДЦП.
15. Проблема суїциду дітей із особливими освітніми потребами.
16. Види мовлення, причини його порушення й розвиток в онтогенезі.
17. Особливості формування ігрової діяльності у дошкільників із тяжкими порушеннями мовлення.
18. Особливості психологічної готовності до школи дітей із тяжкими порушеннями мовлення.
19. Психопрофілактична робота з дітьми, які мають мовленнєві порушення.
20. Психокорекційна робота з дітьми, які мають мовленнєві порушення.
21. Особливості вищої нервової діяльності дітей з розумовою відсталістю
22. Особливості мовленнєвого розвитку дітей з розумовою відсталістю
23. Особливості професійної спрямованості дітей з розумовою відсталістю
24. Психологія особистості олігофренопедагога.
25. Психологічні аспекти виховання позитивного ставлення до навчання дітей з розумовою відсталістю
26. Психологічні аспекти морального виховання розумово відсталих дітей.
27. Основні напрями психологічної допомоги дітям із затримкою психічного розвитку
28. Основні напрямки психологічної корекції дошкільників із затримкою психічного розвитку
29. Психологічна корекція гностичних процесів у молодших школярів із затримкою психічного розвитку
30. Види мовлення, причини його порушення й розвиток в онтогенезі.
31. Психокорекційна робота з дітьми, які мають мовленнєві порушення.
32. Особливості невербальної комунікації у дітей з розладами аутичного спектру.
33. Особливості діагностики психічного розвитку дітей з розладами аутичного спектру.
34. Корекційно-розвивальна робота з дітьми з розладами аутичного спектру.
35. Наукові підходи до класифікації дітей зі складними порушеннями розвитку
36. Особливості діяльності дітей зі складними порушеннями розвитку
37. Анімалотерапія як засіб розвитку дітей з особливими освітніми потребами.
38. Сенсорна інтеграція як засіб розвитку дітей з особливими освітніми потребами.
39. Музикотерапія як засіб розвитку дітей з особливими освітніми потребами.
40. Гіпотерапія як система комплексної допомоги дітям з особливими потребами.

11. Перелік питань до дисципліни

1. Розкрийте історію становлення спеціальної психології як науки.
2. Визначте предмет і завдання спеціальної психології як науки.
3. Розкрийте параметри дизонтогенезу та його класифікацію за В. Лебединським.
4. Розкрийте основні закономірності психічного розвитку при нормотиповому та атиповому розвитку та загальні закономірності атипового розвитку.
5. Розкрийте історію становлення тифлопсихології як науки.
6. Розкрийте предмет та завдання тифлопсихології як науки.
7. Опишіть особливості розвитку пізнавальної сфери дітей із порушеннями зору.
8. Опишіть особливості розвитку емоційно-вольової сфери дітей з порушеннями зору.
9. Розкрийте історію становлення сурдопсихології як науки.
10. Визначте предмет та завдання сурдопсихології як науки.
11. Опишіть особливості розвитку пізнавальної сфери дітей із порушеннями слуху.
12. Опишіть особливості розвитку особистісної сфери дітей з порушеннями слуху.
13. Розкрийте предмет та завдання ортопсихології.
14. Розкрийте види порушень опорно-рухового апарату.
15. Опишіть особливості розвитку пізнавальної сфери дітей із порушеннями опорно-рухового апарату.
16. Опишіть особливості розвитку особистісної сфери дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
17. Розкрийте історію розвитку логопсихології як науки.
18. Розкрийте предмет та завдання логопсихології як науки.
19. Опишіть особливості розвитку пізнавальної сфери дітей з порушеннями мовлення.
20. Опишіть особливості розвитку особистісної сфери дітей з порушеннями мовлення.
21. Розкрийте історію розвитку олігофренопсихології як науки.
22. Розкрийте предмет та завдання олігофренопсихології як науки.
23. Опишіть особливості розвитку пізнавальної сфери дітей із розумовою відсталістю.
24. Опишіть особливості розвитку особистісної сфери дітей із розумовою відсталістю.
25. Охарактеризуйте основні форми затримки психічного розвитку за К. Лебединською.
26. Опишіть особливості розвитку пізнавальної сфери дітей із затримкою психічного розвитку.
27. Розкрийте історію вивчення аутизму як самостійного порушення розвитку.
28. Опишіть особливості розвитку пізнавальної сфери дітей із розладами аутистичного спектра.
29. Визначте предмет і завдання психології дітей із складними порушеннями розвитку та підходи до класифікації цієї категорії дітей.
30. Опишіть особливості розвитку пізнавальної та особистісної сфери дітей із складними порушеннями розвитку.
31. Визначте предмет і завдання дисципліни «Спеціальна психологія з методикою викладання у ВНЗ».
32. Охарактеризуйте професійну діяльність викладача в процесі викладання дисципліни «Спеціальна психологія».
33. Розкрийте зміст навчально-методичного комплексу дисципліни «Спеціальна психологія».
34. Розкрийте зміст робочої програми дисципліни «Спеціальна психологія».
35. Розкрийте поняття, функції та принципи лекції як виду навчального заняття дисципліни «Спеціальна психологія».
36. Розкрийте види лекцій при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».
37. Опишіть методику підготовки лекції з дисципліни «Спеціальна психологія».
38. Опишіть методику проведення лекції дисципліни «Спеціальна психологія».
39. Виділіть критерії оцінювання лекторської майстерності при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».

40. Опишіть методикау підготовки семінарського заняття дисципліни «Спеціальна психологія».
41. Опишіть методикау проведення семінарського заняття дисципліни «Спеціальна психологія».
42. Виділіть критерії оцінки практичного (семінарського) заняття дисципліни «Спеціальна психологія».
43. Опишіть методикау підготовки практичного заняття дисципліни «Спеціальна психологія».
44. Опишіть методикау проведення практичного заняття дисципліни «Спеціальна психологія».
45. Опишіть методикау проведення консультацій та індивідуальних занять дисципліни «Спеціальна психологія».
46. Виділіть завдання, функції та види педагогічного контролю при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».
47. Охарактеризуйте форми і методи контролю навчальних досягнень студентів при засвоєнні дисципліни «Спеціальна психологія».
48. Охарактеризуйте тест як метод контролю навчальних досягнень студентів при засвоєнні дисципліни «Спеціальна психологія».
49. Опишіть критерії оцінювання знань студентів на іспиті дисципліни «Спеціальна психологія».
50. Опишіть види самостійної роботи студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».
51. Опишіть метод «Портфолію» в структурі самостійної роботи при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».
52. Опишіть сутність комп'ютерної підтримки самостійної роботи студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».
53. Виділіть передумови забезпечення ефективності самостійної роботи студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».
54. Розкрийте зв'язок дисципліни «Спеціальна психологія» з практикою.
55. Охарактеризуйте інтерес як передумову успішного сприйняття і розуміння студентами навчального матеріалу дисципліни «Спеціальна психологія».
56. Охарактеризуйте увагу як передумову успішного сприйняття і розуміння студентами навчального матеріалу дисципліни «Спеціальна психологія».
57. Опишіть пояснювально-ілюстративний метод навчання як засіб активізації інтелектуальної діяльності студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».
58. Опишіть проблемний метод навчання як засіб активізації інтелектуальної діяльності студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».
59. Опишіть метод активного повторення як засіб активізації інтелектуальної діяльності студентів при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».
60. Розкрийте психологічні особливості мовлення викладача при викладанні дисципліни «Спеціальна психологія».

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Бочелюк В.Й. Психологія людини з обмеженими можливостями : навчальний посібник / В.Й. Бочелюк, А.В. Турубарова. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 264 с.
2. Власова О.І. Методика викладання психології : підручник / О.І. Власова Київ : Геопринт, 2012. – 369 с.
3. Выготский Л.С. Основы дефектологии / Л.С. Выготский. – Санкт Петербург : Лань, 2003. – 654 с.
4. Гладуш В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / В. Гладуш, Г. Лисенко. – Дніпропетровськ : б.в., 2014. – 416 с.
5. Государев Н.А. Специальная психология : учебное пособие / Н.А. Государев.. – Москва : Ось-89, 2008. – 288 с.
6. Карандашев В. Н. Методика преподавания психологии: учебное пособие. – Санкт Петербург : Питер, 2006. – 250 с.
7. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / В.М. Нагаєв. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
8. Пахомова Н.Г., Кононова М.М. Спеціальна психологія : навчальний посібник для студентів спеціальності 6.010105 «Корекційна освіта» / Н.Г. Пахомова, М.М. Кононова ; ПНПУ ім. В.Г. Короленка. – Полтава : ТОВ «АСМІ», 2015. – 357 с.
9. Специальная психология : учебное пособие / ред. Л.М. Шипицына. – Санкт-Петербург: Речь, 2013. – 252 с.
10. Туркот Т. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. Туркот. – Київ : Кондор, 2011. – 628 с.

ДОДАТКОВА:

1. Богданова Т.Г. Сурдопсихология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М.: Академия, 2005. – 224 с.
2. Мамайчук И.И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии / И.И. Мамайчук. – СПб. : Речь, 2006. – 224 с.
3. Синьов В.М. Психологія розумово відсталої дитини / В.М. Синьов, М.П. Матвеева, О.П. Хохліна. - К. : Знання, 2008. – 359 с.
4. Синьова Є.П. Тифлопсихологія / Є.П. Синьова. – К. : Знання, 2008. – 365с.
5. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору та слуху. Колектив авторів: Вавіна Л.С., Глушенко К.О., Засенко В.В., Софійчук С.О., Кобильченко В.В., Колупаєва А.А., Мерсіянова Г.М., Сухіна І.В., Таранченко О.М., Тарасун В.В. / за ред. Л.С. Вавіної К.: Науковий світ, 2009. – 168 с.
6. Рожина Л. Н. Методика преподавания психологии: Учебно-методическое пособие в 3-х ч. / Л. Н. Рожина: БГПУ– Мн.: 2000. – 78с.
7. Самаль Е. В. Методика преподавания психологии: курс лекций / Е. В. Самаль. – Мн.: МГЭИ, 2005.– 212с.
8. Стоюхина Н.Ю. Методика преподавания психологии: история, теория, практика: учеб. пособ. – М., Флинта, МПСИ, 2009. - 184 с.
9. Семіченко В.А. Психологія педагогічної діяльності : навч. посіб. / В.А. Семіченко. – К.: Вища школа, 2004. – 335 с.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ:

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>.